

Laulutaito on harvojen hallussa

”Suurin ongelma on se, etteivät lapset enää laula täysin palkein”

VAASA
Johanna Kohtakangas

Suomalaisen lasten laulutaito on huolestuttavaa vauhtia heikkenemässä. Musikaalisia lapsia valtakunnassa kyllä riittää, mutta äänivarat ovat takavuosista selvästi rapistuneet. Näin vaikkeivät kuorossa maan muusiikkiopettajat, etunenässä kansainvälinen huippubasso, oopperalaulaja **Jaakko Ryhänen**.

— Suurin ongelma on se, etteivät lapset enää laula täysin palkein kuten ennen, Ryhänen jyrähtää.

— Soitin hiljattain nauhailta viiskymmentä vuotta vanhoja *Tiernapölkkiä*. Ero nykyiseen oli kuin yöllä ja päivällä. Lapselautoiivat kovalla, kuuluvalla äänellä. Kun nykyisin kuuntelee oopperan lapsilaulajia, ei ääntä juuri edes kuule. Niin hentoa laulamien on.

Ryhäsen mielestä kansakunnan laulutaitojen rappion syy on yksinkertainen: enää koulussa ja kodissa ei lauleta entiseen malliin, ei yhdessä, eikä yksikseen. Laulamisen mallit imetään muualta, lähinnä kaikkialle lonkeronsa ulottavasta viihdeteollisuudesta.

— Kyllä lapset tietyllä tavalla laulavat, mutta popidolelta ja

MARKKU OJALA

Huippubasso Jaakko Ryhänen syyttää laulutaitojen rappeutumisesta koteja, kouluja ja viihdeteollisuuden luomia, vaingollisia esikuvia.

pitkään. Pääsykokeissa ei enää näy hyvää laulajia.

Ryhänen itse on äänestänyt jaloillaan siirtynyt opettamaan laulua pitkien laulutraditoiden maahan Viirtoon, jossa hän toimii Eestin Musiikkikatantian lauluosaston johtajana. Muutama oppilaita Ryhäsellä on edelleen myös Sibellius-Akatemiassa.

KUVAT JUUKA RITOLA

Suomalaisen laulutaidot ovat jäämässä harvojen harteille. Onkilahden koulun pontevien Tiernapölkien ja hellittävien pikkunenkeleiden laulu kaikui tiistaina pidetyssä joulujuhlassa puhtaana ja raikkaana.

tskeimmautajia makkeen. Mu-
sikkiluokkilaikin maketaan jo
poppareita, jotka hehkuttavat it-
seenä ja ovat tietysti hyvämmä-
köisiä, murahaa Ryhänen, jon-
ka oma tytär käy musiikkiluok-
ka.

— Laulamaan oppii vain lau-
lamalla lapsessa saakka. Parhaat
laulajat tulevatkin sieltä, missä
edelleen lauletaan, eli Pohjois-
Suomen lestadiolaisalueita.

Oopperalaulajille mikrofonit kaulaan?

Ryhästä huolestuttaa, mihin
kehitys johtaa: kulkevatko suo-
malaiset oopperalaulajat kohta-
puoliin maailmalla mikrofonit
kaulassa, vai katoaako laulutai-
to kansalta kokonaan?

— Ongelma tulee, kun pitäisi
löytää ja kouluttaa uusia ooppe-
ralaulajia. Sibelius-Akatemiassa
ongelma on jokapäiväinen ja
sen kanssa on painiskeltu jo

”Enää ei tunneta edes kansanlauluja”

Ryhäsen puheet eivät häm-
mästyä pohjalaisia musiikkipe-
dagogeja. Lasten äänimateriaa-
nin heikentämisen ongelmiin on
tönnähty Kuula-opiston ja Onki-
lahden koulun musiikkiluokkien
pääsykokeissa ja koelauluttai-
suuksissa.

— Kyllä sen huomaa, kun
nuoria pyrkii lauluopetukseen.
Laulutaidot ovat aika hataralla
pohjalla, eikä enää tunneta edes
perinteisiä kansanlauluja ja
maakuntalauluja, Kuula-opis-
tossa partikymmentä vuotta lau-
lua opettanut **Raila Peltokoski**
huokaa.

— Ennen vanhaan kansakou-
luissa veisattiin pajon ja se teki
hyvää lasten äänille. Nykymu-
siikin matkiminen ei kehittä
äänivaroja.

Käytännössä lasten laulu- ja
musiikkikasvatus on jäänyt har-

Onktilahden koulun heleä-ääninen enkelikuoro selviytyi malli- kelpoisesti tutuista, perinteisistä joululauluista.

vojen, musiikkioipistojen ja -
siikkiluokan harteille.

— Tavallisissa kouluissa ei
enää oikeasti lauleta. Se, että
musiikkituntien määrää on vä-

ta, ja tehdä säveltapailua. Peto-
koski kiittelee.

”Kodeissa pitäisi laulaa enemmän”

Onktilahden koulun musiikki-
luokkien opettaja **Ritva Käri-
jämäki** on seurannut suunnasta
huolestuneena. Lasten laulutai-
tojen puutteet ja vanhojen suo-
malaisen perinelaulun unoh-
tuminen ovat tulleet ihmi, kun
kouluissa laulettu musiikki-
luokille pyrkiviä.

— Enää ei osata edes tuttuja,
Joulupuu on rakennettu-tyyppi-
siä joululauluja, Kärijämäki
kummastelee.

— Aivan selkeä muutos on
tapahunut. Nykyään lapset
kuuntelevat radiosta kaikkea
muuta kuin perinteisiä lasten-
lauluja, ja se näkyy. He laulavat
ja kuuntelevat poppia, ja sadut
ja laulut jäävät vähemmälle.

Kärijämäen mielestä ihmiö
kykytyy laulempiin yhteiskun-
nallisiin muutoksiin. Lapsilla
vaaditaan yhä enemmän, yhä
nopeammissa tahdissa. Kaiken
on tapahduttava heti, tässä ja
nyt. Nopeatempoinen elämän-
rytmi nakertaa pidemmän päälle
keskitymiskykyä.

— Nykyajan meno on johta-
nut keskittymisvaikeuksiin.
Joillekin kuorolaulukin on ras-
kasta. Musiikkiluokilla keskitt-
tyminen on keskimääräistä pa-
rempi, mutta näkyy se millätkin,
Kärijämäki pohdii.

— Kaikki, mikä ympärillä ta-
pahuu, lyhentää lapsuutta.

Mitä sitten pitäisi tehdä?

— Kodeissa pitäisi laulaa
enemmän, Kärijämäki sanoo.

— Nyt kaikki pyöri musiik-
kiluokkien toiminnan pohjalla,
ja melilläkin musiikkintunteja pi-
täisi olla nykyistä enemmän.
Viikkotunteja on vain kolme.